

Gårds korset

En informationstidning för Visby Stift. Nr 1 2014

Svenska kyrkan
VISBY STIFT

Barnens
Redskap

Läs om projektet "Pensionär till pensionär", Rapport från Jerusalem och om ett nedslag i Londonförsamlingen.

Dessutom: INTERVJU MED VÅR NYA ÄRKEBISKOP.

I år hände det!

I år har vi firat en större påsk än vanligt. Under ett dygn vandrade glädjeron och påskens sånger runt vår jord i alla kristna kyrkor. Jamen är det inte alltid så? Nej i firandet av påskan möter två europeiska kristna kalendrar (den julianska och den gregorianska) den judiska månkalendern på ett sätt som kräver en invecklad matematik för att beräkna när påskdagen infaller.

GENOM ATT DE FLESTA östliga kyrkor använder den julianska kalendern kan det vara upp till en månads skillnad mellan östlig och västlig påsk. Men i år händer det alltså: Alla kristna, ortodoxa, katoliker och de reformatoriska kyrkorna jublar tillsammans över livets seger.

Påskdagen firar vi den första söndagen efter första fullmånen efter vårdagjämningen.

Tre perspektiv möts - det historiska perspektivet med det judiska folkets befrielse ur slaveriet och sedan Jesu död och uppståndelse under denna påskhögtid.

Det matematiska och naturvetenskapliga perspektivet - utforskningen av naturens rytm med jordens, solens och månens förhållanden till varandra som i vårdagjämning och fullmån. Den växande kunskapen om allt detta har lett till införandet av nya kalenderberäkningar för att få tiden att stämma.

Många stora matematiker har lagt möda på beräkning av dagen för påskens firande (läs tex på nätet www.cpearson.com/excel/easter.aspx). Gauss, han med gaussiska kurvan, har till och med en formel som stämmer från och med 1583 och 5 700 000 år framåt, därefter är det bara att börja räkna framåt från början i 5 700 000 år till - tanken svindlar.

Men framför allt är det trons perspektiv som förklarar de övriga. Här i denna värld där historiska händelser på gott och ont avlöser varandra firar vi i påskan ett förslavat folks befrielse ur fångenskapen i Egypten. Och hoppas, arbetar och ber för alla förslavadas befrielse.

I EN VÄRLD UNDERKASTAD död och förstörelse går några kvinnor till en grav för att göra en sista kärleksgärning för en död vän, och kärlekens sökande finner den levande, som går före dem mot Gudsrikets morgongryning.

Och hela kosmos, skapad med omsorg för att röra sig mot liv, jublar tillsammans med Guds kyrka i påskens hymner. I de urgamla sånger vi fått från de östliga kyrkorna, och som ljuder några timmar innan

vi börjar sjunga våra påskhymner i påskens vandring från mörker till ljus:

*Uppståndelsens dag! Låt oss upplysas av högtiden!
Låt oss omfamna varandra! Låt oss säga bröder och
systrar även åt dem som hatar oss!*

*Låt oss förlåta allt för uppståndelsens skull och låt
oss ropa så:*

*Kristus är uppstånden från de döda,
Kristus är uppstånden från de döda!
Med döden nedtrampade han döden
och åt dem som är i gravarna
har han gett ett evigt liv.*

*Nu är allt uppfyllt av ljus: himlen, jorden och dödsri-
ket; må alla skapade varelser fira Kristi uppståndelse,
hans som är vår styrka. – I går var jag i graven med
dig, o Kriste, i dag vaknar jag med dig, den Upp-
ståndne; i går var jag korsfäst med dig: du min Fräl-
sare, låt mig få del av din härlighet i ditt rike!*

SÅ VANDRAR KLOCKKLINGEN och hymnerna på ota-
liga språk runt vår jord och förnyar hoppet och tron.
Kristus är uppstånden. Låt oss sjunga med hela Guds
kyrka, med hela skapelsen - med gamla och nya to-
ner. Låt oss troget sjunga trons och hoppets sånger så
att världen kan tro och leva.

Biskop Sven-Bernhard Fast Foto: Åsa Höjer

Så kan vi utveckla gudstjänstlivet

Gemenskap och inslag som stärker tron, ja det vill de anställda och förtroendevalda ha mer av i Norra Gotlands pastorat. Ragnar Håkanson som har gjort undersökningen, "Att rätt fira sin gudstjänst", ser svaret i ökad delaktighet och ett större utbud av olika typer av gudstjänster. Det här är en utveckling som är nödvändig för att kyrkan ska kunna stärka sina positioner, menar han.

Text & Foto: Lars Bäckman

Den undersökning som Ragnar Håkanson har gjort är ett uppdrag som han fick i samband med att det nya storpastoratet på norr bildades. Arbetsgruppen som förberedde sammangäendet ville ha en bild över hur gudstjänsten kunde utvecklas. Ragnar Håkanson har helt enkelt jämfört förtroendevaldas och anställdas syn på de nationella direktiven, de tre grunddokumenten, och hur väl dessa uppfylls i församlingens gudstjänster. Det har han gjort genom att intervjua ett 70-tal personer. Nästa steg är att fråga ut församlingsmedlemmarna. Men det är ett arbete som inleds först till hösten.

RAGNAR KAN KONSTATERA ATT grunddokumentens mål och inriktning stämmer rätt så väl överens med hur de intervjuade ser på och hur gudstjänsterna faktiskt genomförs i Norra pastoratet, men på några punkter uppfylls inte de nationella direktiven.

-Gudstjänsten ska erbjuda en gemenskap. Det är en dimension som såväl anställda som förtroendevalda inte tycker uppfylls. Gudstjänsten har heller inga moment som stärker tron, vilket många av de intervjuade efterlyser, sammanfattar Ragnar sitt resultat.

Prästen är avgörande för om gudstjänsten blir meningsfull eller inte. Men vad är då lösningen?

-Jag tror på mer delaktighet i gudstjänstens planering och genomförande. Det skulle kunna förändra mycket. Här är församlingsråden det verktyg som prästen ska engagera. De är lokalt förankrade och att aktivera dem innebär både gemenskap och att stärkas i tron. Visst är kyrkkaffet gemenskap, men det är i planeringsarbetet som församlingen förenas.

När det gäller frågan om att involvera församlingen i gudstjänsten har Ragnar ofta mött en rädsla hos prästerna för att engagera lekmän i detta arbete, att de till exempel vill ha färre nattvardstillfällen och enklare gudstjänster. Den här oron gäller inte speci-

fikt norra Gotland. Men han menar att denna inställning hos prästerna är fel, vilket också intervjuerna ger stöd för. Snarare tycker de intervjuade att gudstjänsterna idag ibland kan tendera åt att banaliseras.

-Kyrkan tillhör församlingen. Och som präst är man tjänande, liksom kyrkomusiker och alla andra anställda i församlingen. Prästens ansvar är att förvalta ordet och sakramentet, markerar Ragnar Håkanson.

Men i rapporten uppmärksammas även andra organisatoriska sidor som kan försvåra gudstjänstens utformning.

Ragnar Håkanson med rapporten att rätt fira sin gudstjänst.

-Den dubbla ansvarslinjen, den hierarkiska och den demokratiska. Det kan vara ett problem. Här gäller det att kunna samarbeta från båda hållen, både lek-män och präster, så att man hittar hållbara lösningar.

När gudstjänsten genomförs så är nästan allt gjort. Men det är på vägen dit som delaktighet ska ske. Att få vara med i planeringen.

-Du kan inte se en gudstjänst som en föreläsning eller en konsert. Det fungerar inte så. Då kommer det inte fler än det gör i dag. Så häftigt är det inte. Det är när vi gemensamt upptäcker mysteriet som gudstjänsten blir något annat, förtydligar Ragnar.

En gudstjänst ska erbjuda gemenskap och att församlingen stärks i sin tro. Uppenbarligen gör inte gudstjänsterna det i den utsträckning som man skulle kunna förvänta sig. Och det är de anställda som betonar allra mest att de saknar trosupplärning i gudstjänsten.

Ragnar Håkanson pekar inte bara på vad som brister utan han kommer även med ett antal förslag på hur kyrkan kan möta upp de behov församlingen har.

- Att erbjuda andra typer av andliga mötesplatser, där det skapas möjligheter till dialog i andliga frågor är att möta ett behov som finns.

NÄR UNDERSÖKNINGEN VAR GJORD sattes en arbetsgrupp av anställda och förtroendevalda samman för att se vilka förslag man skulle ge till pastoratet att arbeta vidare. Här kom det fram ett förslag på att en huvudgudstjänst ska firas varje söndag i sju kyrkor i Norra pastoratet. I församlingens övriga kyrkor skulle det då firas gudstjänster med ett mer varierat utbud för att på så vis nå nya grupper. Som exempel nämner Ragnar musikgudstjänster, livsmodsgudstjänster och meditation.

-Dessa alternativa gudstjänster är den stora utmaningen och det spännande utvecklingsarbetet där verkligen församlingsråden kan få en mycket viktig funktion. För faktum är att sällanbesökaren har en funktionell syn på kyrkobesöket, vad kan det erbjuda mig?

Ragnar menar att det då gäller att ha en bredd, ett utbud som kan tilltala olika grupper. Detta till skillnad från den grupp som faktiskt går på gudstjänst varje söndag; de uppskattar den fasta form som en gudstjänst traditionellt genomförs. Det är en ceremoni, en ritual som inte ska förändras allt för mycket.

-Men vi ska hålla en hög nivå på budskapet, det får inte banaliseras, men språket måste moderniseras, menar Ragnar.

Ragnar Håkanson vill ge mer utrymme för känslor och stillhet i form av meditation, men även glädje, till exempel det man kan känna i en gospelsång. Det är ofta starka känslor förknippade med musiken, många gör associationer till musik och blir berörda. Så musiken är ett viktigt inslag.

Men förutom gemenskap och trosförande moment, så konstaterar han utifrån undersökningens resultat att även tradition är viktigt.

- Jo, det betonas framförallt av de förtroendevalda. Att det finns något igenkännande i gudstjänsten. Det kan vi kalla tradition. Glöm inte heller att kyrkan för många på landsbygden har en oerhörd stor betydelse när det gäller livets- och årets högtider, den är en kontakt med många generationer tillbaka. Det är inte för inte som vi ser att barndop och kyrkbröllop är betydligt mer frekvent på landsbygden än i Visby.

Nu räknar Ragnar med att församlingarna sätter sig ner och arbetar med detta material. Det är därför arbetsgruppen tog fram ett avsnitt med de största utmaningarna och det i diskussionsform. För meningen med undersökningen och rapporten är att det ska utveckla gudstjänsten så att den upplevs relevant och viktig för församlingsborna.

Men vad tycker församlingsmedlemmarna egentligen? Ja, det får vi veta om något år när resultatet av nästa fas i medlemsundersökningen är klar.

- Ragnars utredning är bra, jag ser den som ett inspel, ett redskap i funderingarna på hur vi ska vara kyrka på Norra Gotland. Jag tror visst att församlingen ska ha inflytande i gudstjänsten! Men jag tror inte på att lekmän skapar egna gudstjänster vid sidan av de som prästerna planerar och genomför. Huvudgudstjänst i några kyrkor tycker jag är bra. I några av församlingarna kommer det att fungera utmärkt, t ex Stenkyrka. Men många i församlingen vill ha rättvist lika många gudstjänster i alla kyrkor, - så det är så olika. Vi kommer att göra olika i de olika församlingarna och så ska vi utvärdera, säger kyrkoherde Martina Åkeson Wollbo, som en kommentar till rapporten. Hon ser fram emot att de yngre i församlingen, både bland anställda och medlemmarna, också kommer till tals. Deras synpunkter är särskilt intressanta.

”En gudstjänst ska erbjuda gemenskap och att församlingen stärks i sin tro.”

Gullvi Jacobsson, Visby stifts nya kamrer.

Gullvi har alltid gillat siffror

- Ett bra intresse för vår nya kamrer **Text & Foto: Lars Bäckman**

Jag har alltid gillat siffror och ekonomi, så ekonomutbildning var självklart, berättar Gullvi Jacobsson, när vi ses på ett av stadens caféer ett par veckor innan hon ska börja sitt nya arbete som kamrer på Visby stift.

Uppväxt i Sundsvall, där livsresan tog sin början för 46 år sedan, och som har fört henne till ett antal städer runt om i Sverige. Men sedan sex år tillbaka är det Gotland som gäller.

-Intresset för ekonomi gjorde mitt gymnasieval enkelt och efter treårig ekonomisk linje visste jag vad jag skulle fortsätta att plugga, men först tog jag två sabbatsår och passade på att ge mig ut på en jorden runt resa, minns Gullvi och konstaterar att resa fortfarande är ett av hennes stora intressen.

Jag betvivlar inte det; nyss är hon hemkommen från Florida där hennes man har gått en påbyggnadsutbildning som pilot. Knappt har hon hunnit packa upp väskorna innan det bär iväg till två veckor på Kanarieöarna.

-Jag passar på att resa nu när jag har semester från mitt förra jobb, säger Gullvi lite generat. Men resor är ett intresse, så är det.

Åter till livsresan. I Uppsala blev hon civilekonom,

med inriktning revision. På sommarlovet hade hon arbetat på Nordea på Gotland och där träffade hon också sin man, Lasse som är gottlänning.

-Så efter examen var det självklart att jag flyttade till Visby, berättar Gullvi. Först blev det lärarvikariat men efter några månader fick jag arbete på CSN. Så nu är cirkeln sluten, eftersom CSN då 1994 låg inne på gården vid Visby stift, säger hon och ser lite extra nöjd ut.

MEN GULLVIS MAN LASSE arbetade inom flygvapnet och då får man räkna med att flytta. Det blev ett par år i Stockholm som följdes av ännu fler i Linköping. Gullvi arbetade på revisionsbyråer. Men när barnen föddes bytte Gullvi inriktning och började på Skatteverket. Där arbetade hon med allt från utbildning till skatterevision. 2008 var det dags att flytta tillbaka till släkten och kära Gotland, där fortsatt anställning på Skattemyndigheten avlöstes efter ett år av ett ekonomijobb på Länsstyrelsen. Ett år senare var hon ekonomichef på myndigheten. Karriären gick vidare till Byggnadshyttan och nu är det snart dags att börja arbeta på Visby stift.

-Jag har alltid haft en stark Gudstro. Är uppväxt

med att be "god natt bön" varje kväll, och jag besöker kyrkan regelbundet, berättar Gullvi och nämner kyrkans sociala verksamhet som något hon är särskilt imponerad av. Nu ser Gullvi fram emot att få börja arbeta med kyrkans ekonomi.

-Jag har hört

mycket positivt om Visby stift som arbetsplats,

så jag tror inte att jag blir besviken, säger Gullvi med en entusiasm som man inte behöver tvivla på.

Men livet är väl inte bara ekonomi – vad gör du när du är ledig?

-Villa på Söderhem i Visby och två barn tar sin tid, men jag går mycket på gym och även på yoga och så mediterar jag. Jag är intresserad av välbefinnande och så gillar jag att läsa.

Därför blir jag inte så förvånad när hon nämner

Kai Pollacks

bok Att välja

glädje som sin

favoritbok,

och frågan om favoritresemål? "Norra Italien, vinter som vår. Med vandring och skidåkning, i ett stort slaget vackert landskap". Det här är nog Gullvi i ett nötskal.

Upprustning av pilgrimsleden

Norra Gotlands pastorat har det övergripande ansvaret för S:t Olofsleden och klockaren Lars-Olof Nimmerfalk är just nu ute och byter ut dåliga stolpar.

-Det går en hel del kor och betar på vissa områden och de buffar ibland ner stolparna, berättar Lars Olof. Väder och vind sliter förstås också. Vi har även upptäckt att det längs vissa sträckor är lite väl långt mellan stolparna så jag fyller på där det saknas.

Utöver helt nya stolpar byter Lars-Olof ibland bara

Lars-Olof Nimmerfalk reser stolpar i närheten av Barläst.

ut själva pilgrimsmärket om det är bleknat och fult - märket visar att leden är en godkänd S:t Olofsled.

GÅRDSKORSET KAN OCKSÅ BERÄTTA om att det har bildats ett nytt nätverk, *Pilgrim på Gotland*, med studieförbunden Sensus och Bilda som initiativtagare. Tanken är att nätverket ska komma ut med nyhetsbrev två gånger per år samt arrangera vandringar och seminarier. I nyhetsbrevet vill man kunna berätta om allt som händer på Gotland på tema pilgrim. Kontaktperson är Britt Andersson på Sensus, britt.andersson@sensus.se tel: 0709-228254. Välkommen att höra av dig till Britt om du vill prenumerera på nyhetsbrevet eller tipsa om pilgrimsarrangemang.

Den första vandringen i nätverkets regi sker den 6 september med start kl 09.00 vid Hejnum kyrka och avslutning med mässa i Bro kyrka kl 14.00. Mer information finns på Visby stifts hemsida. Anmäl till Britt senast 2 september.

Rebecca Kinnander

Välkommen att vandra S:t Olofsleden! Den är ca 4,5 mil lång och går mellan S:t Olofsholm och Visby. Du behöver ta med karta över leden – den finns att köpa i Visby domkyrka och på stiftskansliet.

Från Betlehem till Jerusalem

Ragnar Svenserud är sedan januari på Västbanken som frivillig följeslagare via Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel. Som följeslagare bidrar man till att dämpa våldet och främja respekten för folkrätten. Närvaron är ett uttryck för praktisk solidaritet för utsatta grupper – såväl palestinier som israeler. I slutet av april återvänder Ragnar till Gotland. För Gårdskorset har Ragnar skrivit en betraktelse. **Text: Ragnar Svenserud**

En tidig morgon i 'checkpointen'. Som vanligt räknar jag dem som passerar genom ingången. Och plötsligt står hon bakom mig, en kvinna som har kommit in genom utgången utan att jag har märkt det. Nu vill hon gå en genväg för att slippa trängsel och väntan i den långa kön. Hennes klädsel är helt i svart, en fotsida skabaya och en sjal på huvudet. Framför ansiktet bär hon en ogenomskinlig slöja med två smala springor som låter mig ana ett par lysande ögon. På armen lutad mot hennes axel vilar ett barn, kanske ett år gammalt.

Kvinnan pekar på barnet och säger "hospital" – sjukhus. Hon ska till Jerusalem. Jag går fram till soldaten i vaktkuren och påkallar hans uppmärksamhet. Jag pekar på barnet och försöker förklara genom det tjocka skottsäkra glasets. Men soldaten skakar på huvudet. Efter flera försök ger jag upp och vänder mig mot kvinnan med en uppgiven gest. Då försöker kvinnan själv. Men soldaten ändrar sig inte och till slut skriker han åt henne. "Du måste gå samma väg, som alla andra"! Då ger hon upp. Hon lägger barnet till rätta mot axeln, vänder och går för att ställa sig sist i den långa kön; Hur ska hon orka stå där?

Hon får gå den svåra vägen; samma väg som alla andra för att komma till Jerusalem - fast ensam. Eller? Är det inte just det Jesus gör; går samma väg som alla andra? Den svåra vägen som fastetiden och påsken påminner oss om. Den väg som börjar i Betlehem och genom nederlag, lidande och död kröns med livets seger i Jerusalem.

HAN FÖDS UNDANSKYMD. Och han lever enkelt, utan materiella tillgångar eller fast boende. Men hans uppdrag är unikt. Hemma i Nasaret beskriver han det med orden: glädjebud till de fattiga, befrielse för de fångna, frihet åt förtryckta och ett nådens år från Herren. Han får vänner och ovänner. Alla vill höra honom, men många tröttnar. I ofrihetens och förnedringens tid under den hedniska ockupationen sätter man sitt hopp om förändring till honom. Somliga vill göra honom till kung. Men när han förklarar att hans rike inte är av den här världen, blir man besviken. Skaran av följeslagare glesnar. Till slut har han bara sina närmaste vänner med sig. En av dem ska förråda honom och de andra förmår inte vaka med honom i ångestens stund. Det är Guds väg genom världen på våra villkor. Vår vardag är hans vardag.

Som en av oss bär han våra nederlag. Men han äger Guds kraft, nåd och kärlek. Vår svaghet vänder han till styrka, vår besvikelse till hopp, vårt misslyckande till möjlighet, i mörkret bryter ljuset fram, ur döden går livet segrande ut i världen – från Jerusalem. "Han gick den svåra vägen upp till Jerusalem. Han gick med sina vänner som skulle svika honom snart. Han gick den svåra vägen. Han gjorde det för oss, för alla och för oss". (Sv psalm 442).

Jag står kvar i 'checkpointen'. Efter ungefär en halvtimme kommer kvinnan tillbaka i den vanliga kön. Hon bär sitt barn och går rak i ryggen med stadiga steg. När hon kommer fram till vaktkuren stannar hon. Med den fria handen för hon den svarta slöjan åt sidan och visar sitt unga vackra ansikte. Ögonen lyser. Hon ler varmt och vänligt – först mot soldaten, som inte ville hjälpa henne och sedan mot mig, som inte förmådde hjälpa henne. Ett kort ögonblick, sedan låter hon slöjan falla på plats och fortsätter med barnet på armen mot Jerusalem.

Ragnar Svenserud skriver från Västbanken

Ingen människa befinner sig i en omöjlig situation

-Erfarenhet från Klara kyrka är ett stöd i det dagliga arbetet. **Text & Foto: Lars Bäckman**

Jens Peterson är en av de nya prästerna i Norra Gotlands pastorat

Februari månad, mitt i kanske vinterns värsta oväder, kom Jens Peterson med hustrun Rose-Marie och deras två barn till Gotland. Ett hjärtligt välkomnande och Fole vackra prästgård som tjänstebostad, gjorde Gotlandsflytten angenäm trots vinterkylan. Nu är de här och trivs alldeles utmärkt. Jens har kommit in i sitt arbete i Väskinde församling, Rose-Marie studerar och barnen har börjat i förskola och skolan. Men det är inte det vi ska prata om, utan om Jens tidigare erfarenheter av att arbeta socialt inom kyrkan och hur han i dag bär denna kunskap med sig i sitt arbete.

Klara kyrka, mitt i Stockholms city, bara ett kvarter från Sergels torg, den plats som i decennier har fått symbolisera missbruk, det var Jens arbetsplats som frivillig och anställd under 12 år. I Klara kyrka har personal tillsammans med många frivilliga byggt upp en omfattande verksamhet för att stötta de mest utsatta. Mat och rena kläder erbjuds, men framförallt mänsklig värme och en möjlighet till ett annat liv. Ett liv utan droger och ett liv med Jesus Kristus.

- I Klara kyrka träffade jag människor som hade hamnat så långt ner man bara kan komma i droger, kriminalitet och prostitution. Alla bar de på historier om saker och ting som hade gått snett redan i barn-

domen; olyckliga skilsmässor, frånvarande fäder, kriminalitet, alkohol och mobbing, berättar Jens och betonar hur viktigt dagis och skolan är. Men också kyrkan. Att i kyrkans barn- och ungdomsverksamhet vara uppmärksam, se vem som behöver stöd och sätta in rätt resurser i tid.

Vi sitter inne på Väskinde församlingshems nybyggda veranda. Utanför har våren kommit långt och uteplatsen ska vara iordningställd till sommaren. Sergels torg känns långt borta.

Är frälsning en väg ur drogberoende och till ett anständigt liv?

- Absolut, menar Jens. Mötet med Guds kraft lyfter. Jens vet vad han talar om. Vid 27 års ålder var han själv i en djup livskris. Det var då Gud kom till honom och livet tog en annan vändning. Men det är inte alltid i orden man kan förmedla Guds ord, utan även i handling, poängterar Jens.

Klara kyrka har blivit känd som "soppkyrkan". Här kan uteliggaren få varm mat och livets nödtorft, men också något annat.

-Det viktigaste var kanske att de kände att det fanns någon som alltid ställde upp, någon att lita på. När alla andra hade gett upp, så fanns vi i varje fall där. Det är oerhört viktigt.

- Jag vill nog säga att gemensamt för alla jag träffat är att de har historier som sitter djupt och skaver; skadade av att ha blivit svikna. Men vi försöker att inte svika.

För kyrkan gäller det att hitta arenor där andra inte är. Att komplettera den socialtjänst som finns, men som inte räcker till för alla. Men rena kläder, och en tallrik soppa räcker naturligtvis inte för att en person ska bli frälst och drogfri. Klara kyrka samarbetar med ett behandlingshem. Det gäller att bryta den gamla miljön. Men att bli frälst är en del på denna väg; att bestämma sig och få hjälp med att ta kontrollen över sitt liv och inte låta sig styras av droger, och ett missbruk som nästan alltid leder till kriminalitet eller prostitution. Allt för ofta också till en för tidig död.

Men att ta det steget tar tid för många. Drogmissbruket har byggts upp successivt under många år och en stor del av livet har varit kantat av droger.

VAD FINNS DET EGENTLIGEN FÖR ANNAT LIV och hur visar man det?

-Bibeln ger mig mycket stöd. Treenigheten, med Fadern, Sonen och den Heliga Anden, där Anden står för kraften är evighet, ett evigt liv. Här går det att finna mycket tröst, berättar Jens.

Kanske ser jag fundersamt ut, så Jens förklarar att det gäller att kunna ge bibelns texter en relevans.

-Texterna är tidlösa. Det gäller att göra tolkningar och att kunna knyta an till den situation människan befinner sig i. Men det viktigaste är kanske att ha den rätta känslan så att man kan upptäcka och kunna möta när det finns en öppning; en nyfiken inställning, ett påstående, en fråga eller bara en blick, ja, det kan vara inledningen till ett långt samtal och ett första steg mot frälsning och ett nytt liv.

JUST DETTA, ATT KUNNA MÖTA MÄNNISKOR där de är och se öppningarna, är nog svar på mycket. Det är så klart det förhållningssätt kyrkan ska ha oberoende vilken församling vi jobbar i. Det är en lärdom som Jens vill sprida.

-Ingen människa befinner sig i en sådan situation att han eller hon är omöjlig att hjälpa, försäkrar Jens och drar sig till minnes en kompis i Göteborg som hade texten "Du har inte en chans, ta den" målad med bred tuschpenna på ryggen på sin T-shirt. Man kan känna sig totalt utblottad och förintad, men det är bara den egna upplevelsen. Möjligheten till nytt liv finns kvar ändå, hos Jesus och medmänniskorna. Jens drar paralleller med Johannes 8:1-11, när Jesus ser hur en kvinna ska straffas genom stening, och Jesus säger; "Den av er som är fri från synd skall kasta första stenen på henne". Vid ett så rannsakande svar ger folkmassan upp sin intention och låter henne vara

ifred. Jens läser fortsättningen; "Kvinna, vart tog de vägen? Var det ingen som dömde dig?" Hon svarade: "Nej, herre." Jesus sade: "Inte heller jag dömer dig. Gå nu, och synda inte mer". Med Jesus finns alltid en ny chans, han står där allt annat faller.

-Det är alldeles för lätt att peka finger på människor och säga: "Titta, vad han gör! Se, hur hon beter sig!" Men när vi försöker sätta oss till doms över andra människors handlingar, gör vi något som bara Gud kan göra. Ingen människa är omöjlig även om vägen inte alltid är så lätt.

EN LÄRDOM SOM JENS har fått med sig genom livet, ur egen erfarenhet och genom arbetet med missbrukare i Klara, är behovet vi alla bär på, att vi vill bli bekräftade. Det är ett mänskligt grundläggande behov, men som många i dag lider stor brist på. Jag tänker på Hjalmar Söderberg och Doktor Glas, ett citat som kan förklara vad brist på bekräftelse kan leda till:

"Man vill bli älskad, i brist därpå beundrad, i brist därpå fruktad, i brist därpå avskydd och föraktad. Man vill inviga människorna i någon slags känsla. Själens ryser för tomrummet och vill ha kontakt till vad pris som helst."

Att bli älskad och att bli bekräftad, att bli sedd och att vara någon, är alltså ett basbehov som vi alla måste få uppleva. Men kraven på

oss i dagens samhälle är så stora, inte minst på ungdomar. Det finns en sådan missvisande bild av vad lycka är, något som vi dagligen får över oss i reklam och i värderingar. Här kan kyrkan spela en stor roll och erbjuda ett alternativ. Vi kan se och möta människor, precis så som de är.

-Tänk då på hur den som kanske alltid har upplevt sig som misslyckad och icke älskad känner det, säger Jens och jag inser vilken lång väg många har att vandra för att få den trygghet som gör att de tar tag i sitt liv, och får styrka att förändra det.

Men det gäller att ha rimliga förväntningar både på vad jag som medmänniska kan göra och hur jag kan förändra mitt liv. Vi kommer in på sinnesrobönen; "Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden." Här finns mycket stor vishet.

JENS HAR I SITT SOCIALA ARBETE stort stöd i bibelns texter, men han inser också att när han inte får svar i bibeln så kan någon annan professionalitet behövas. Terapi, medicinering eller kanske bara någon annan människa att tala med kan vara lösningen. Det är inte alltid lätt att se var gränserna går.

-Men när allting faller då ska vi veta att Jesus står på vår sida. Ingen människa är omöjlig, det är min kristna inställning. Faktum är att ingen av oss är så speciell att vi inte kvalar in hos Jesus.

"Att bli bekräftad är ett grundläggande behov vi alla har"

Pensionär till pensionär

Christers senaste projekt

Christer Schwartz, diakon i Visby domkyrka sedan ett år tillbaka, han syns och han hörs. Med sitt stora vita hår och diakonkragen så är Christer en person som man lägger märke till. Och i Radio Gotland har hans norrländska stämma redan hunnit höras åtta gånger! Men framförallt har han med sitt djupa sociala engagemang satt avtryck i församlingens breda verksamhet.

Det senaste projektet är Pensionär till pensionär.

Vi träffas i Viklau församlingshem. EFS har bjudit in till gemenskapsträff. Ett 20-tal kvinnor har samlats för att dricka kaffe, men framförallt för att höra om Christers projekt. Christer inleder med att bjuda på en berättelse om sitt minst sagt omväxlande liv; först i affärsvärlden och sen inom kyrkan. Men vi börjar med projektet. Hur kom du på det här?

-Jo, det var när jag i julas såg artikeln om att en pensionär på Gotland har 5 000 kr mindre i månaden jämfört med en stockholmspensionär, som jag reagerade. De som bara har folkpension och kanske bor på landet, hamnar ofta i en svår ekonomisk situation. De kan inte räkna med någon hjälp av socialförvaltningen om de äger ett hus till exempel. Alternativet att sälja och istället skaffa en hyreslägenhet är oftast ingen bra lösning. Det här fick mig att tänka till, vad vi kan inom Svenska kyrkan göra, berättar Christer.

MEN FÖRST LITE BAKGRUND. I höstas startade han projektet Familj till familj. Det är ett nätverk som i dag omfattar mer än 230 familjer över hela ön. Facebook är ett av verktygen, här håller familjerna kontakt med varandra. Men det arrangeras också möten, i storgrupp eller mer enskilt. Möten som kan bli stora, mycket stora. Ett av arrangemangen lockade över 400 personer! Tanken är att familjer ska stödja

Christer Schwartz har inte bara en uttrycksfull dialekt utan även ett kraftfullt kroppsspråk.

varandra i såväl praktiska som mer sociala syften, men projektet ska också se till så att familjerna får lite guldkant på tillvaron. Det gör Christer genom att samla in varor och annat som sponsrande företag och privatpersoner gärna ställer upp med. I julas samlade Christer in över 500 julklappar. En person skänkte presenter för 6 000 kr. Så givmildheten är stor, men Christer är också en driven affärsman, vilket jag återkommer till.

Att bli pensionär innebär en stor ekonomisk omställning. För många räcker inte pensionen, och förvånansvärt många har i princip bara folkpension att leva på.

- Det är inte ovanligt i dag med äldre kvinnor som bor på landet och som har arbetat heltid hemma på gården, att när de blir änkor så har de bara sin folkpension på kanske 5000 kr i månaden att leva på, konstaterar Christer. Drabbas man till på köpet av sviktande hälsa, så kan det bli riktigt besvärligt. Eller varför inte, bara ett tandläkarbesök, det går på tusenlappar!

- Min tanke är enkel och självklar för oss kristna, de som har det bättre förspänt kan i detta projekt hjälpa de som sitter i en sämre ekonomisk situation.

Pensionär till pensionär är uppbyggt på samma sätt som Familj till familj. Men här tar kyrkan ett större ansvar och samordnar behov och förmedlar kontakten. Facebook är det inte många av dessa pensionärer som har.

Christer är nu ute och informerar om projektet. Både bland de som behöver stöd och de som kan ge. Ofta är det samma person. Han har gått ut med information via lokalmedia, sociala media, vårdcentraler och till Visby lasarett. Naturligtvis har också alla Röda korsets Kupa och pensionärsföreningar fått information. När det gäller Region Gotland och socialförvaltningen så är han mån om att träffa dem personligen och informera om projektet. Men så har de också ett bra samarbete.

Så var det där med affärsman. Att Christer har en oerhörd förmåga att få sponsorer imponerar. Men

så har han också varit butikschef på Vivo med 180 anställda. En dag för nästan 20 år sedan, när han stod mitt i livet, insåg han att det här inte var vetigt. Efter att på tre dagar ha gjort 11 flygbyten under en inköpsresa i Sydeuropa, ifrågasatte han vad han egentligen höll på med. Det var då han över en dag bestämde sig för att skänka resten av sitt yrkesliv till kyrkan och ett arbete som diakon. Uppväxt i en familj som var aktiva i Frälsningsarmén så var visserligen inte steget själsligt så långt. Men en lång och omfattande utbildning inleddes, och nu står han här med 15 års erfarenhet av yrket bakom sig.

DET ÄR ETT ANNAT LIV med andra villkor, som Christer berättar entusiastiskt om. Publiken lyssnar. Kaffet kallnar i kopparna och de goda kakorna får vänta. Historia om en människas liv och utveckling är alltid spännande. Har de sen tagit så stora beslut som Christer så är det särskilt intressant. Men Christer försäkrar:

- Att få se människor växa och gå ut raka i ryggen efter ett samtal, det är belöningen i mitt jobb. Det lever jag gott på, säger Christer Schwartz och saknar inte livsmedelsbranschen.

Pensionär till pensionär handlar inte bara om ekonomi. Det är ett socialt projekt, att stödja varandra.

- Visst borde det här vara socialtjänstens uppdrag,

svarar Christer när jag frågar; och visst är det ett fattigdomsbevis för vårt samhälle. Men i dag är nätets masker betydligt glesare än för bara ett 20-tal år sedan. Så vi behövs sorgligt nog. Christer erinrar sig hur det var i Norrbottens inland när han var ung:

I dag kan vi inte byta tjänster med varandra så som mina föräldrar gjorde när jag var ung. Det var en självklarhet i byn, man hjälptes åt och bidrog med det man kunde.

Christer behöver nu ha in personer i projektet som kan olika saker, som har bakgrund till exempel inom juridik, vård, missbruksvård, ekonomi, eller varför inte underhållning. De kan ge det stöd som många äldre i dag saknar och kanske inte alltid heller har råd att ta del av. Det är så mycket sådant som många pensionärer behöver hjälp med, och här finns många som vill hjälpa till, och så finns Christer Schwartz som förmedlaren. Visst kan vi stötta honom? Jag vet att i Viklau församlingshus fanns i varje fall ett 20-tal kvinnor som var övertygade!

Christer fångar publiken med sin livshistoria och entusiasm för sitt arbete.

Varför gör man på det viset?

- Frågorna du inte vågade ställa om gudstjänsten och lite annat **Text & Foto: Lars Bäckman**

Kyrkoherde Martina Åkeson Wollbo förbereder nattvarden.

För många av oss är det en hel del i kyrkans värld som vi faktiskt är lite osäkra på vad det egentligen står för och vad det betyder. Vi tar en hel del för givet och funderar kanske inte mer på saken. Men som nyanställd på Visby stift, så får man fråga. Det får alla, men många vågar kanske inte. Jag åkte ut till Jakob Tronêt, kyrkoherde i Stenkumla församling, och vågade, vågade ställa de där frågorna som kanske till och med anses pinsamma. Men med handen på hjärtat, visst är det en hel del som vi inte har fullständig kunskap om?

VAD MENAS EGTENLIGEN MED EN HYMN, en epistel, amen, alba och vad är en absid...? Orden och begreppen är många, och varför är en gudstjänst upplagd som den är? Jag inser att mötet med Jakob kan bli långt om allt detta ska redas ut, men någonstans måste man börja. Jakob möter mig på trappan iklädd kavaj och med prästkragen stickande upp under en tröja.

Första frågan blir därför; varför har en präst en vit krage egentligen?

-Det ska synas att man är präst. Därför bär jag nästan alltid kragen när jag är i tjänst och vet att jag kommer träffa församlingsmedlemmar, svarar Jakob Tronêt och kommer snabbt in på hur kragen utvecklats till det lilla, ganska diskreta "frimärke" upp i halsen, som är den absolut vanligaste varianten i dag.

Den klassiska prästdräkten är en kaftan. En knållång svart rock, med knäppning ända upp till halsen. Där ska prästkragen i form av två snibbar sticka fram, vilket kallas elva. En senare variant är en helt vit rund krage, som en polotröja. Utifrån dessa två

modeller har det under 1900-talet utvecklats en diskretare variant, den vi har i dag, berättar Jakob och tillägger att visst har han en kaftan i garderoben, och han använder den också ibland.

Vi kommer in på hur gudstjänsten är utformad och inom vilka ramar en gudstjänst kan genomföras. Det här är inte helt enkelt, förstår jag, så vi tar det från början: Varför firar vi egentligen gudstjänst på söndagarna klockan 11.00?

-För Judarna var och är lördagen den heliga dagen sabbaten. Men för oss kristna är det söndagen som är helgdagen. Det var den dag som Jesus uppstod från de döda. Jakob berättar att söndagen blev på 300-talet i det Romerska riket en helgdag. Att vi har gudstjänsten kl 11.00 är nog mer av praktiska skäl, arbetet i ladugården var avklarat och resvägen till kyrkan kunde vara lång. Kyrkklockorna hördes vida kring och ringde in gudstjänsten långt innan den började. Gudstjänster på andra tider, än just söndag förmiddag, har naturligtvis förekommit genom århundradena, men i dag är det inte ovanligt att man provar andra gudstjänstider.

I ÄLDRE TID VAR HANDBOKEN mycket detaljerad och innehöll få alternativ. I princip så gick gudstjänsten likadant till i ett fjällkapell som i Uppsala domkyrka. Under andra hälften av 1900-talet förändrades den kristna gudstjänstens gestaltande i många av de historiska kyrkorna. Målsättningen med dessa förändringar var att församlingen skulle bli mer delaktig i gudstjänsten. Gudstjänsten kunde nu få en lite mer lokal utformning.

-Det är också nu som agendorna kom som en såväl

självklar som nödvändig del i gudstjänsten, berättar Jakob och med ett leende på läpparna konstaterar han att tack vare datorer, och skrivare, så är det i dag så lätt att producera dem också. Tänk på hur det var för 30 år sedan när det bara fanns skrivmaskin och stencilapparat.

En församling ska ha minst en huvudgudstjänst varje söndag, det är ett krav och det regleras i handboken, men det finns en del varianter på huvudgudstjänst. Den kan till exempel vara i form av familjegudstjänst eller högmässa. Men på huvudgudstjänsten ska det alltid tas upp kollekt. Det står i handboken.

Att inleda med en syndabekännelse är det vanliga, men den kan också flyttas längre in i gudstjänsten. En mässa kan förklaras som att det är tre saker Gud gör med oss. Det brukar beskrivas med orden: rening, upplysning och förening. Med rening blir uttalandet av syndernas förlåtelse tydligt efter syndabekännelsen. Med upplysning menas läsande av Bibeltexter och predikan. Föreningen syftar på mottagandet av Kristus i nattvarens bröd och vin. Till dessa tre skulle man också kunna lägga ordet sändning. Mässans syfte är att vi genom vårt möte med Gud sänds ut att tjäna Gud i vår vardag. Ordet mässa betyder just sändning.

EN PREDIKAN UTGÅR ALLTID från någon av de lästa texterna, men Jakob betonar att det viktigaste är att predikan berör.

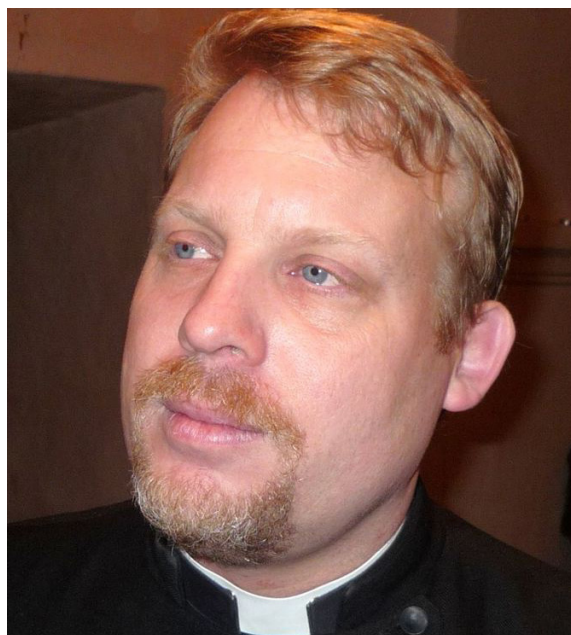
-Jag vill hålla predikningar där jag möter åhörarna. Att det känns angeläget och begripligt, så att predikan berör människors liv och den verklighet de lever i. I den lutherska traditionen betonar man att predikan ska innehålla både lag och evangelium, det vill säga undervisning om vad Gud önskar av oss och undervisning om vad Gud ger oss av nåd.

Att fira nattvard i varje huvudgudstjänst är på många håll i dag en självklarhet och var så också i den allra tidigaste kristna kyrkan, men så har det inte alltid varit. Under medeltiden firades det alltid mässa, men de flesta tog bara emot nattvarden en gång om året. De lutherska reformatörerna menade att de troende skulle ta emot nattvarden oftare, helst varje söndag. De motsatte sig också mässor där endast prästen tar emot nattvarden. Då folket inte alltid var vana vid så regelbunden kommunion kom man att fira huvudgudstjänst utan nattvardsfirande som en nödlösning. Sedan utvecklade det sig så att den vanliga söndagsgudstjänsten var en så kallad högmässa utan nattvard, medan nattvarden firades mer sällan och som ett undantag, ibland bara några gånger under året. Under 1900-talet har Svenska kyrkan och även andra kyrkor upplevt en nattvardsrenässans där man återknytit till den tidiga kyrkans praxis med söndagligt nattvardsfirande.

EN ANNAN SJÄLVKLAR DEL i en gudstjänst är psalmsång, men inte heller det har med den äldsta kristna kyrkan att göra.

Att sjunga psalmer som vi gör idag hänger i hög grad samman med reformationen. I den medeltida liturgin svarade kören eller en kantor för att sjunga de latinska sånger som ingick i liturgin. För Luther och de andra reformatörerna var det en väsentlig sak att gudstjänsten firades på folkspråket i stället för latin. Martin Luther var också en flitig psalmförfattare och skrev sina psalmer till folkliga melodier och införde därmed gemensam psalmsång på landets eget språk. På så vis blev deltagarna mer delaktiga i gudstjänsten.

OCH SÅ VAR DET DE DÄR ORDEN; vad betyder egentligen hymn, en epistel, alba, vad är en absid och vad betyder amen? Snabbt ger Jakob, kanske lite trött på min frågvishet, korta koncisa svar; hymn är ett ord som motsvarar vad vi vardagligen kallar en psalm. Psalmer är ett ord som egentligen är reserverat för psaltarens psalmer. I England kallas psalmbok vanligen Hymnbook. En epistel betyder egentligen brev och syftar på apostlabreven i Nya Testamentet och man talar om episteltext när man läser ur dessa brev i gudstjänsten. Alba är en vit, hellång dräkt som prästen kan bära under gudstjänst och absid är den halvrunda låga del som avslutar koret på romanska kyrkor, som till exempel på Västerhejde kyrka. Amen, är hebreiska och betyder helt enkelt *jag håller med* och är en självklar avslutning på en bön som läses tillsammans. Men det passar också bra att avsluta denna artikel med, om man känner att man lärt sig något mer. Annars får man fråga!

Jakob Tronêt vägleder genom kyrkans liturgi.

Det svänger om Londonförsamlingen

- Det stora antalet frivilliga är den stora skillnaden mot att jobba i församling hemma. Det berättar Åsa Höjer som är kommunikatör i Svenska kyrkan i London. **Text Rebecca Kinnander**

I månadsskiftet januari-februari genomförde biskopen en 5 dagar lång visitation i Londonförsamlingen. Undertecknad hade förmånen att finnas med som notarie och passade också på att intervjua för gotlänningarna välkända Åsa Höjer som numera jobbar i Londonförsamlingen som kommunikatör.

Vi tänder ett ljus och landar i Åsas arbetsrum som hon delar med komministern Kristina. Åsa spritter som vanligt av energi och glädje och det går inte att ta miste på att hon trivs med livet i London. Det är nästan ett år sedan Åsa började här som kommunikatör och hon kom då närmast från tjänst i Visby domkyrkoförsamling. Ett arbete hon hade haft sedan 2009 och som hon dessutom under ett år delade med en halvtidstjänst som stiftsinformatör. Dessförinnan var Åsa i Dalhem och Stenkyrka församlingar och det var just det lite mindre arbetslaget som hon hade börjat längta tillbaka till när hon såg annonsen om London.

-Här i London är vi 12 anställda och även om jag är ensam om själva arbetsuppgifterna så jobbar vi verkligen som ett team här och det är väldigt roligt och inspirerande.

I LONDON HAR MAN KOMMIT väldigt långt med kommunikationen, det förstod Åsa redan när hon sökte jobbet. Här tänker man kommunikativt i allt från möblering och färgsättning till sociala medier. Att anställa en kommunikatör på heltid och inte kombinera kommunikation med till exempel administration som man gör i många fall, säger mycket om den medvetenhet man har kring de här frågorna, betonar Åsa. Det är två vitt skilda sätt att arbeta.

Här finns många kanaler för information och Åsa jobbar mycket på att hitta strategier för att använda dessa klokt och konsekvent. Facebooksidan har vuxit till 1600 gillare och används mycket för grupper av olika slag.

-Vi vill hjälpa människor att nätverka med varandra, inte minst i övriga delar av Storbritannien där det inte finns någon naturlig mötesplats. Att ha ett kontaktnät av svensktalande vänner är ovärderligt, inte minst om man drabbas av sjukdom eller annan kris.

PÅ MIN FRÅGA vad som är den stora skillnaden mot att jobba i församling hemma i Sverige svarar Åsa det stora antalet frivilliga. Londonförsamlingen, som alltså bara har 12 anställda för ett

så stort upptagningsområde som Storbritannien med närmare 100 000 svenskar, skulle inte klara sin verksamhet utan ideella krafter. 15 cafévärdar går på schema och sköter caféet måndag-fredag kl 10-17, svarar i telefon och öppnar dörren. Julmarknaden, som ofta är utlandsförsamlingarnas viktigaste inkomstkälla, engagerar nästan 250 frivilliga. Här finns gudstjänstvärdar och besöksgrupper och även i kommunikationsarbetet har Åsa hjälp av frivilliga, både krönikör, fotografer och korrekturläsare. Kören ställer upp på 15 Luciaföreställningar som drar in massor med pengar till församlingen.

MEDLEMSPERSPEKTIVET är också helt annorlunda här, förklarar Åsa. Församlingen har ett medlemsregister som ständigt uppdateras och som i dagsläget har 9 000 namn med kontaktuppgifter, 3 000 av dessa är betalande medlemmar och man väljer själv hur mycket man betalar. Här har alltså varje medlem gjort ett aktivt val att vara med och det är väldigt positivt, betonar Åsa. Mellan raderna låter Åsa mig förstå att det är skönt att slippa allt prat om medlemstappet i Svenska kyrkan. -Låt oss istället fokusera på de 70% som är medlemmar!

Kön var lång till helkväll med melodifestival på kyrkan. Foto: Carina Einarson

Kyrkobladet kommer ut fyra gånger per år. Åsa vill låta människor komma till tals och berätta om vad kyrkan betyder och hur det är att leva i Storbritannien.

DET SJUDER AV LIV OCH AKTIVITETER i Ulrika Eleonora kyrka på Harcourt Street. Första kvällen under visitationen fick vi träffa en stor skara svenska ungdomar på *Ung i London* som församlingen bjuder in till varje onsdag. Temat för kvällen är *Fråga biskopen* och +Sven-Bernhard får svara på allt från hur man kan hjälpa vilsna själar till om han viger homosexuella par. Kyrkan spelar en stor roll i många ungdomars liv här, inte minst den första tiden. Den berömda anslagstavlan med lediga jobb och rum är till stor hjälp och flera av ungdomarna berättar att det är just här i kyrkans café man hänger och knyter många goda kontakter.

FÖLJANDE DAG ÄR DET DAGS FÖR SENIORLUNCH, ett återkommande arrangemang sista torsdagen varje månad. Över 100 personer kommer till mässan som åtföljs av ärtsoppa och pannkakor. - Här hör man aldrig diskussionen om mässa eller inte, påminner sig Åsa. Det så gott som alltid mässa, vardag som helg, och det är nästan aldrig under 50 gudstjänstfirare, oftast upp emot 80.

HELGENS HÖJDPUNKT, utöver visitationsmässan förstås, är lördagens melodifestival. Kyrkan har svenska TV-licenser införskaffade inför OS 2012 då Ulrika Eleonora var en viktig knutpunkt. Sedan dess har man visat både prinsessbröllop och fotbollsfinaler på storbildsskärmen. Det bubblar lite av "mello-

yra" i huset och på lördagskvällen strömmar över 100 personer i alla åldrar in i cafét/puben och Svenska salen för en helkväll med jubel och klang.

I SÖNDAGENS HÖGMÄSSA sammanfattar biskopen dagarna i London i sitt avslutande visitationstal. Grunden till utlandsförsamlingarna, sjömanskyrkan, är diakonal till sin natur och det lever kvar en stark diakonal medvetenhet här i London, betonar biskopen. Han bekräftar församlingens värdeord *En levande diakonal kyrka, en oas i London* och gläds över att man här vill förstärka det diakonala genom att inrätta två diakontjänster på heltid. Ett återkommande tema i visitationerna, både ute och hemma, är den längtan efter andlig fördjupning som uttalas allt oftare bland lekfolket. Man längtar efter samtal om livet och döden, om tro, tvivel och livsmod. -Men vi måste också våga *oskapa*, säger biskopen avslutningsvis. Vi har ibland en tendens att förlora oss i *verksamhet*. Vi behöver lära oss att stanna upp, välja bort och ge utrymme för tystnaden så att Andens vind kan blåsa in och skapa nytt liv.

VI AVRUNDAR VÅRT SAMTAL och Åsa byter om till cykelstassen- reflexväst och hjälm med blinkande lyktor både fram och bak. I morgon väntar planering av en ny utställning i cafét - elever i alla årskurser på svenska skolan ska få ställa ut sina konstnärliga alster och man bjuder snart in till vernissage. -Hälsa Gotland, kvittrar Åsa och kastar sig ut i den brusande Londontrafiken.

Åsa Höjer är väl rustad för London!

”Jag vill verka för en kyrka som utstrålar gudstjänstglädje”

En stark opinionsbildare som brinner för dialog – dialog mellan samhälle-kyrka, naturvetenskap-religion och religioner emellan. Möt Antje Jackelén, inom kort Svenska kyrkans nya ärkebiskop.

Vi möts i Antje Jackeléns vackra ämbetsrum en dag i brytningstiden mellan vinter och vår. Vintergäck och snödroppar tränger fram ur den svarta jorden. Det nya livet spirar.

En brytningstid är det även för Lunds stifts biskop. Efter sju år på posten lägger hon ner sin stav den 9 juni. Den 15 juni tas Antje Jackelén emot som Sveriges första kvinnliga ärkebiskop i Uppsala domkyrka.

Om du summerar din tid som biskop i Lunds stift - vilka lärdomar har du gjort? Vad tar du med dig in i det nya som väntar i Uppsala?

- Det har varit innehållsrika år på flera olika sätt, men jag tänker särskilt på tre saker:

- För det första att Svenska kyrkan verkar i världen och att våra utmaningar i första hand är desamma som vårt samhälles: att ge människor livsmod och skapa förutsättningar för framtidstro bland unga, att verka för ett öppet och jämställt samhälle, att vara en röst för en mer rättvis och hållbar fördelning av världens resurser, att bidra till fred och försoning mellan människor och stater. Vi ska inte ägna oss åt navelskåderi, utan åt att frigöra människor till det som är gott. I allt detta är kyrkan kallad att odla insikt och förmedla hopp genom att leva och förkunna evangeliet om Jesus Kristus.

- För det andra, vikten av att bygga bärkraftiga församlingsgemenskaper med gudstjänstlivet i centrum. Och för det tredje, vikten av att Svenska kyrkan deltar i det offentliga samtalet. Dialogen är viktig, inte bara för kyrkan, utan också för samhället i stort och det finns ett sug efter detta.

Hur vill du vara som ärkebiskop? Vad vill du driva?

- Det kommer att vara en växelverkan mellan person och roll. Den jag är som person sätter såklart sin prägel på uppdraget och tvärtom. Jag vill verka för en kyrka som utstrålar gudstjänstglädje. Det är i gudstjänsten kyrkans puls slår. Andra punkter är en stark diakoni, en prioritering på att dela tro och liv, finna nya former för undervisning i kristen tro och sist men inte minst att föra en dialog både inomkyrkligt, ekumeniskt och interreligiöst med samhälle, politik, kultur och naturvetenskap.

Efter 69 manliga företrädare blir du historisk som Sveriges första kvinnliga ärkebiskop – hur känns det?

- Jag är tacksam för det starka stödet. Jag har fått ta emot mycket glada tillrop både från kyrkan och från olika delar av samhället. Det är stort och glädjande. Det massmediala intresset har varit omfattande. Jag upplever att det finns en stor nyfikenhet på en kvinnlig kyrkoledare. En hel del positiva signaler har kommit från katoliker och ortodoxa som inte själva har prästvigda kvinnor.

Hur ska du tackla denna tuffa roll och utmaning?

- Det gäller att prioritera, vilket ibland kan vara smärtsamt. Jag kommer inte att kunna uppfylla alla förväntningar. Det handlar också om att ha goda medarbetare omkring sig. Konsten är att ta sig själv på allvar men att samtidigt ha en viss distans. Humor är viktigt och något jag uppskattar mycket.

Vad bär dig som kristen?

- Bön bär mig. Bönen är trons andning och ett sätt att umgås med Gud.

Jag bärs av tilliten till att jag bottnar i nåden och kan skapa i världen. Vi lever av det vi får, mer än av det vi gör. Det är nåd. Att böttna är att mitt bland vågorna känna fast grund under fötterna. Som skapade medskapare bär vi ansvar för Guds älskade värld. Dessa tankar från Lunds stifts vision har jag levt med i många år och hoppet som rymmer i den bär jag ständigt med mig. På ett övergripande sätt tar jag med mig den i mitt kommande uppdrag att inspirera och leda Svenska kyrkan.

Det finns ett stort intresse för teologiska frågor idag. Vad utmärker dig som teolog?

- Jag ser mig alltmer som en ekumeniskt orienterad lutheran. Att förkunna det glada budskapet om Jesus Kristus står i centrum; evangeliet bär allt. Min teologiska utbildning är bred även internationellt sett. Fokus och några av nyckelorden för mig är den skapelsetillvända tron, det befriande evangeliet, tanken på kallelsen och livet i dopet.

- Den kristna tron och den teologiska sakkunskapen har något att bidra med i det offentliga rummet, vare sig det är filosofi, politik eller naturvetenskap som avhandlas. Det är min övertygelse att alla livets stora frågor har en plats i kyrkan. Det betyder inte att vi har svaren på allt! Ibland har vi svaren, och då ska vi

Svenska kyrkan är först och främst en levande församling där människor möts i gudstjänst. Pulsen slår i gudstjänsten, säger Antje Jackelén, som i juni blir ärkebiskop.

frikostigt dela med oss av dem. Ibland är det vi som kan ställa frågor som ingen annan ställer och då ska vi vara frimodiga i det.

Vilka är de viktigaste interna frågorna för Svenska kyrkan idag?

- Svenska kyrkan står inför egna utmaningar när det gäller medlemstal, ekonomi och församlingarnas livskraft. Vår roll i samhället och i offentligheten förändras. På sätt och vis är kyrkan alltid i kris och det är en grogrund för fortsatt utveckling. Ett post-sekulariserat samhälle ställer nya krav och skapar andra förutsättningar för vår kyrka.

- Sverige brottas fortfarande lite med betydelsen av att vi inte längre har någon statskyrka. Å ena sidan är Svenska kyrkan ett trossamfund bland många andra i ett pluralistiskt samhälle. Å andra sidan är vi en av de största aktörerna i det svenska civilsamhället med ett uppdrag att bedriva en rikstäckande verksamhet. Med detta följer också en förväntan att finnas tillhands vid kriser och katastrofer. Vi har all anledning att vara en tydlig röst i offentligheten, att verka i dialog med människor av annan tro och i kritisk solidaritet med samhället.

Dina hjärtefrågor?

- Vårt uppdrag är mission – i och genom gudstjänst, diakoni och undervisning.

- Under våren kommer biskopsmötet med ett brev om klimatet. Klimatförändringarna är kanske den största gemensamma utmaningen som mänskligheten någonsin haft att tackla. Här krävs samverkan mellan religion, naturvetenskap, politik, kultur och näringsliv. Klimatet har med våra innersta värderingar att göra. Det gör klimatfrågan också till en fråga om vår tro.

Som ärkebiskop – hur kan du stärka arbetet på församlingsnivå?

- Jag kommer att vara stiftsbiskop för en del av Uppsala stift. Där finns en direkt koppling till församlingsnivån. Jag har också en möjlighet att uppmuntra och inspirera genom det vi gör i biskopsmötet, läronämnden, kyrkostyrelsen med mera. Det har betydelse för församlingarna hur kyrkans ledarskap handlar och får genomslag i det offentliga rummet. All offentlig kommunikation är ju samtidigt en kommunikation med "gräsrotterna".

Även sociala medier är din arena. Du är framgångsrik som twittrare och har i skrivande stund cirka 6 700 följare. Vilka blir dina kanaler framöver?

- Det är en självklarhet för mig att kyrkan ska finnas med i det offentliga samtalet, både som opinionsbildare och partner. Jag vill bidra till detta samtal och jag har just nu inga planer på att sluta twittra. Exakt

vilka kanalerna blir är dock svårt att säga. Landskapet för sociala medier är föränderligt. Kartan kan mycket väl komma att ritas om.

Det kommer kanske en tid när vi inte längre kan ta dop- och konfirmationsleden för givet. Hur ska vi möta den utmaningen?

- Här behövs ett idogt, målmedvetet och aktivt arbete. Vi ska inte på något sätt vara blyga för "produkten". Som kristna kan vi odla mer stolthet och frimodighet. Det finns ingen mirakelkur, men vi behöver ett strategiskt församlingsarbete i samverkan med stiftet. Vi ska inte vara rädda för att söka nya arenor och mötesplatser och jag tror att vi kan bli bättre på att sprida de goda exempel som finns runt om i landet.

- Sist men inte minst ska vi fokusera på dem som är på väg in i kyrkan och på dem som är villiga att engagera sig. En färsk undersökning visar att 10 procent av våra medlemmar, det vill säga så många som 700 000 är mycket villiga att engagera sig ideellt i Svenska kyrkan. Ytterligare 1 miljon medlemmar säger sig "kanske" kunna tänka sig ett ideellt engagemang i kyrkan. Här finns alltså en kraftfull resurs som vi behöver bli bättre på att ta tillvara.

Du är invandrare och kom till Sverige från Tyskland i 20-årsåldern. Hur påverkar det dig?

- Jag har upplevt det som något positivt, som en tillgång, detta att ha mer än en identitet och att ha flera perspektiv. Som invandrare bär man på ett visst främlingskap. Det gör att jag kan identifiera mig och känna släktskap med andra som har flyttat på sina rötter.

Som ärkebiskop kommer du att röra dig vitt och brett på resor inom och utom landet. Får du någon fast punkt?

- I Lund har jag i möjligaste mån lett morgonmässan i domkyrkan på fredagar. Onsdagsmässan klockan 08.15 i Uppsala domkyrka brukar ledas av ärkebiskopen. Det hoppas jag kan vara en sådan fast punkt också för mig. Det blir spännande att vänja sig vid och lära känna en ny katedral.

- Domkyrkan i Lund utmärks av den runda valvformen, den är mjuk men ändå robust. I Uppsala är formen mer uppåtsträvande. Jag gillar starkt hur blicken dras till Kristusikonen i koret i Lund. Nu ser jag fram emot att upptäcka kvalitéerna som rymms i Uppsalas dom!

Maria Lundström, redaktör Lunds stift

Om Antje Jackelén

På ny post: Valdes den 15 oktober 2013 till ny ärkebiskop i Svenska kyrkan. Fick 55,9 procent av rösterna, därmed behövdes ingen andra valomgång. Efterträder Anders Wejryd när han går i pension i sommar. Tillträder den 15 juni 2014. Mässan kommer att direktsändas i Sveriges Television.

Bakgrund: Antje Jackelén föddes i Tyskland 1955. Teologistudier i Tübingen och Uppsala. Prästvigdes 1980, tjänstgjort som präst i Stockholms och Lunds stift. Teologie doktor 1999 med avhandlingen *Tid och evighet*. Verksam vid *Lutheran School of Theology* i Chicago 2001-2007, *Associate Professor* 2003-2007. Sedan 2007 biskop i Lunds stift.

Intresserar sig särskilt för: Relationen mellan naturvetenskap och tro och religionens roll i samhället. Vidare frågor som rör tolerans och respekt religioner emellan. Initiativtagare till mångfaldsprojektet *Social Cohesion* i Malmö som handlar om hur olika religiösa gemenskaper tillsammans kan bidra till att skapa en starkare sammanhållning och förståelse

i vårt samhälle. Involverad i dialogen mellan olika kristna kyrkor.

Valspråk: "Gud är större" (hämtat ur 1 Joh 3:18-20).

Aktiv i samhällsdebatten: Den första biskopen i Sverige som började använda sig av mikroblogger Twitter för att kommunicera. Via Twitter når hon många människor när hon skriver om sitt arbete, sina tankar och funderingar. Vunnit pris som Skånes mest inflytelserika opinionsbildare 2012. Vidare utsedd till årets "maktmappie" 2013 av M-magasin och årets lundensare 2014 av Sydsvenska Dagbladet.

Familj: Gift med Heinz Jackelén, pensionerad präst. Barn och barnbarn.

Gör jag gärna på min fritid: - Vandrar i naturen och umgås med familjen och barnbarnen.

Det största som hänt mig: - Att bli döpt och att bli mor och mormor.

Satsa på samtal om tro!

- då skulle fler hitta till gudstjänsten och den kraft som finns att hämta i den. Så säger klockaren i Havdhem, Richard Pallin, som gick igenom en djup livskris för några år sedan.

Text: Rebecca Kinnander

Richard kom till Gotland med sin familj för 13 år sedan - en dröm om en liten gård på ön hade gått i uppfyllelse. Gotland har alltid varit hemma för Richard eftersom han har tillbringat varje sommar här så länge han kan minnas.

- Gotland är sinnebilden för glädje, gemenskap och trygghet. Och med lite perspektiv ser jag att Gotland har utgjort ett slags nav i mitt liv, en plats som jag alltid har återvänt till under alla år som jag bott på olika platser i världen.

HÄSTAR ÄR DET ANDRA NAVET som Richards liv har kretsat kring och som tog sin början i ungdomen då

han under ett sabbatsår från gymnasiet skickades till sin morbrors elitträningsstall i England. Sabbatsåret blev fyra år och han fick möjlighet att träna bland tävlingshästar och ryttare på världselitnivå. Richard tackade ja till tränarjobb i Sydafrika där han blev han kvar två år innan han åter slog ned bopålar i Sverige, bildade familj och startade egen verksamhet som hästränare och så småningom jobb på Ågesta ridskola utanför Stockholm.

HAN FORTSATTE ATT ÅTERVÄNDA till Gotland med familjen och det var alltid lika svårt att resa härifrån när sommaren var slut och de började tala om att

Richard upplever bokstavligen att himlen är blåare nu, och gräset grönnare.

flytta hit permanent. Det lilla drömstället dök upp i Havdhem och vi flyttade hit 2001.

- Men det blev slitsamma år, både ekonomiskt och på det personliga planet, berättar Richard. Jag mådde till slut väldigt dåligt, hamnade i en livskris, äktenskapet knakade i fogarna och allt kändes helt hopplost. Mötet med en gammal vän blev vändpunkten.

-Hon hade kommit ner för att stänga sommarstugan för vintern och när vi träffades berättade hon att hennes man och hon hade bett för mig. Det som hände i det ögonblicket är lite svårt för Richard att sätta ord på.

- Det var som att Jesus liksom lyfte av mig min ångest och tyngd, jag kan inte förklara det på något annat sätt. Vi tillbringade kvällen i bön och samtal och sen dess är mitt liv helt förändrat. Det var inte så att allt blev rosaskimrande över en natt, betonar Richard, men ett men ett nytt hopp väcktes i mig. Bön bar mig genom dagen och livskraften återvände.

Richards kontakt med kyrkan hade dittills sträckt sig till barndop, bröllop och begravningar men nu vaknade en stor nyfikenhet på allt kyrkligt, och en stark längtan. - Klockarejobbet i Havdhem kom som en skänk från ovan, berättar Richard och skrattar. Alla mina erfarenheter kommer till nytta i det här arbetet som är så omväxlande och mångfacetterat - jag tackar Gud varje dag för den glädje jag känner inför min uppgift.

På min fråga på hur han ser på att vara ett av kyrkans viktigaste "ansikten utåt", som arbetet på kyrkogården innebär, svarar Richard att han alltid är nogga med att visa de besökande att han ser dem, med ett vänligt leende och en nick. Han tränger sig inte på men visar tydligt att han finns tillgänglig om någon vill fråga om något eller prata en stund.

DET PÅGÅR BISKOPSVISITATION I HAVDHEMS församling just nu och under ett av de inledande samtalen som biskopen hade med de anställda berättade arbetslaget om den samtalsgrupp som finns i församlingen och som träffas en gång i månaden. Richard anser att det är bland det viktigaste vi kan göra, föra samtal om livet och döden, om tro och tvivel. - Vi gör det alldeles för lite! Samtalet behövs också som en förberedelse inför gudstjänsten, menar Richard. Många går till gudstjänst för att bli "serverade" Guds ord eller för att bli "underhållna" och det finns en risk att man blir besviken. Jag har upptäckt att gudstjänsten kräver en ansträngning från min sida, att jag behöver "jobba mig in i matchen" - det tror jag att fler skulle ha glädje av att upptäcka.

- Men det är förstås också väldigt viktigt att mötas av värme när man kommer till kyrkan - för den som kommer första gången kan bemötandet vara det av-

görande för om man kommer tillbaka eller inte.

På frågan om hur Richard själv "jobbar sig in i matchen" svarar han att bönelivet är allra viktigast.

-Jag börjar varje dag med en halvtimmes bön och samtal med Gud. Summerar, begrundar och ber om att få tjäna Kristus och mina medmänniskor på bästa sätt. Jag lyssnar också mycket på predikningar och läsning ur Bibeln på internet, i min mobiltelefon.

Vi kommer in på frågan om hur vi ska få fler att upptäcka gudstjänsten och Richard tror att det krävs mer idag än vad det gjorde förr. Då var kyrkan *mötesplatsen* - man gick nog lika mycket dit för att träffa folk, prata och skvallra lite. Idag lever vi mycket av det livet på andra sätt, inte minst i våra sociala medier. Det måste till något mer men jag kan inte riktigt sätta fingret på vad det är. Richard blir tyst en stund. -Många längtar *så* efter mening och djup i tillvaron och det är just det som kyrkan finns till för. Jag kan inte nog betona det, satsa på trossamtalet - då skulle fler hitta till gudstjänsten och den kraft som finns att hämta i den.

DET ÄR VÅR. Himlen är blå och blåmesen sjunger högt upp i trädkronan utanför församlingshemmet.

-Jag kommer gärna och berättar om min livsresa, skriv det! uppmanar Richard, och går till sina sysslor, som han skattar så högt.

Richard i Grötlingbo kyrka. Foto: Kerstin Nordling

Ensamstående kvinnor med alkoholproblem måste få mer stöd

Jan Johansson summerar sitt halvår som diakon på Gotland **Text & Foto: Lars Bäckman**

Nu har Jan gjort sin sista dag som diakon i Visby. För denna gång, kanske man ska tillägga. Jag får en pratstund med honom någon dag innan han ska återvända hem till Linköping och sin ordinarie tjänst i Domkyrkoförsamlingen.

-Jag har mötts av mycket godhet och glädje här, men jag har också sett så mycket elände, konstaterar Jan Johansson efter sitt sex månaders vikariat i Visby domkyrkoförsamling.

Jan Johansson ger ett kunnigt, och inte minst, engagerat intryck när jag frågar honom om hans bild av Visby och Gotland, och om jämförelse med Linköping, där han bor och verkar i vanliga fall.

Men det är en dyster bild som Jan förmedlar. Han har mött så många trasiga människor med allvarliga drogproblem och det i en omfattning han inte upplevt tidigare. Då ska man veta att Jan är en erfaren man med sina 30 år som diakon, och sammanlagt över 45 år i kyrkans tjänst.

Ensamstående kvinnor med drogproblem är en grupp som Jan menar far särskilt illa på Gotland. Kvinnor är inte lika utåtagerande som män kan vara. De märks inte lika mycket, men de finns och borde få betydligt mer stöd än de får i dag. Han berättar att kvinnor dricker oftast ensamma. De upplever mycket mer av skam och skuld känslor över sitt missbruk än vad män gör. Rädslan att förlora vårdnaden över sina barn finns alltid där, vilket också är en anledning till att de heller inte vågar be om hjälp. Många kvinnor med missbruksproblem är också utsatta för våld och

hot, konstaterar Jan.

Men det görs en hel del bra här också. Jan berömmar AA, Anonyma Alkoholisters verksamhet på Gotland, samarbetet med kyrkan och inte minst alla frivilliga insatser:

-Det är ett samarbete som har positiv korsverkan för båda verksamheterna och inte minst för våra medmänniskor. Men Visby domkyrkoförsamling borde anställa en behandlingsassistent. Det skulle denna verksamhet, och inte minst, Birkagården ha stor nytta av. Den kompetensen saknas i dag.

Men det är inte bara alkoholproblematiken som Jan har uppmärksammat. Det används också mycket knark och syntetiska droger på Gotland, vilket bland annat visar sig när reningsverket tar prover på avloppsvattnet.

-Märkligt nog var det procentuellt högre halter av narkotika under julhelgen än under Stockholmsveckan mitt i högsommaren, konstaterar Jan.

Att Gotland har hög alkoholkonsumtion i jämförelse med andra län brukar förklaras med att det är ett typiskt ö-fenomen, men det är inget som Jan Johansson köper.

-Varför skulle man dricka mer bara för att man bor på en ö förstår jag inte, och om det nu är så, så vill jag inte acceptera det. Nej, nu gäller det att sätta in rätt insatser och börja lappa ihop det sociala skyddsnätet. För det är allt för många som faller igenom de alltför glesa maskerna. Här har kyrkan ett ansvar! Det ska vi ta, konstaterar Jan Johansson.

Gunnel Westergren, Therese Högberg-Lindby, Lina Buskas, Maria Malmerfeldt och Martina Åkeson Wollbo.

Här kan vi tala öppet med varandra

Samtalet flyter på lätt. Det märks att de i gruppen är trygga med varandra. Ämnet som diskuteras är döden, eller snarare hur vi förhåller oss till de som är döda och hur de lever kvar inom, och med oss. Det är inget enkelt ämne, men vi har alla behov av att prata om det. Frågor, påstående går i varandra, man lyssnar och prästen Martina Åkeson Wollbo, får ibland raka frågor om hur kyrkan ser på saker och ting, men hon är ingen samtalsledare. Här finns inga sådana roller. **Text & Foto: Lars bäckman**

Det är träff med Norra pastoratets samtalsgrupp. Den här gången har de samlats i Gothems församlingshem. Nyss avslutade Martina Åkeson Wollbo söndagens kvällsmässa och när kyrkkaffet är urdrucket och Gothemsborna gått hem i kvällningen, samlas en grupp yngre kvinnor runt ett av borden. Det dukas upp bröd, pålägg och en kanna te. Några böcker kommer också upp på bordet. I kväll är de bara fem, men i vanliga fall brukar man vara minst det dubbla. En gång i månaden har de träffats och samtalat. Så har de gjort i sex år nu. Visst, några nya har kommit och andra har gått, men det finns en kärna som har varit med hela tiden.

Samtalet kommer in på drömmar och hur vi tolkar dem. Någon citerar Tomas Sjödin, ”drömmen är skör som fjärlens vingar”, och fler hänvisningar görs till boken Eftervärme, en bok som alla har läst helt eller delar av till dagens träff. ”Man borde ha ett block vid sin sängkant och skriva ner drömmen direkt, an-

nars bleknar de bort”, föreslår en av kvinnorna och visst är det så. En dröm är förgänglig, men kan berätta så mycket. Samtalet böljar mellan personliga erfarenheter och Tomas Sjödens bok. Men det är ingen bokcirkel. Den gemensamma texten har som syfte att framför allt öppna upp samtalet och på så vis skapa gemensamma referenser att reflektera över.

DET ÄR KRAV- OCH PRESTIGELÖST. Samvaron kännetecknas istället av ett lyssnande och en öppenhet. Det finns en självklar värme i gruppen, det märker man ganska snabbt. Men så känner kvinnorna numera varandra väl och är trygga i gruppen. Här råder också en gemensam tystnadsplikt.

- Ingen av oss är egentligen gamla kompisar och umgås inte heller. Det är faktiskt en klar fördel. Jag tror att vi behöver forum med andra människor än våra vänner, familj, arbetskamrater och släktingar. Det gör det hela på ett sätt kravlösare och vi kan

vara betydligt öppnare inför varandra, säger Gunnel Westergren.

ALLTING BÖRJADE FÖR DRYGT SEX ÅR SEDAN. Maria Malmerfeldt tog kontakt med Martina Åkeson Wollbo och föreslog att en samtalsgrupp skulle startas.

-Jag hade behov av att få samtala om mer existentiella frågor och jag saknade att få sitta ner och fördjupa mig i ett samtalsämne. Det finns gym, idrottsklubbar och studiecirklar i allt möjligt, men ingenstans denna möjlighet, konstaterar Maria Malmerfeldt.

-Samtal med familjen vid köksbordet eller med vänner på middagar, kommer sällan till denna nivå. Vi har alla så olika inställning till samtal och vad som kan diskuteras. Så är det inte här. Hit kommer alla med samma förväntningar, menar Lina Buskas.

MARTINA TYCKTE IDÉN VAR BRA. Hon satte in en annons i församlingsbladet om en samtalsgrupp för kvinnor mitt i livet, och gensvaret blev stort. Det var många som var intresserade att diskutera existentiella frågor, om liv och död, och om kristen tro, vilket i och för sig inte förvånade henne. Men det gäller att framförallt hitta en form som passar.

Under åren har ett antal böcker inspirerat dem i samtalen. Dag Hammarskjölds klassiker *Vägmärken* och Olle Karlssons *Kristendom för ateister*, nämns. Men de första två åren var det förre biskopen Martin Lönnebos så kallade "Frälsarkrans" som höll igång samtalet. Frälsarkransen är ett armband med 18 pärlor i olika färger och storlekar. Varje pärla har en särskild innebörd. Armbandet kan alla använda, oavsett om man är troende eller inte, eftersom det handlar om att reflektera över vår egen livsresa. Pärlorna har

namn som Hemlighetspärlorna, Tystnadspärlorna, Nattens pärla, Uppståndelsepärlan, Kärlekspärlorna, Bekymmerslöshetspärlan, Ökenpärlan, Doppärlan och Jagpärlan. Omkring dessa pärlor flätades vardagens frågor, om allt från att hinna med och uppfylla alla krav som ställs, till frågor om livet, tro och kärlek.

Skymningen lägger sig utanför församlingshemmets fönster. Koltrastens vackra intensiva spel hörs in i rummet. Våren är här. För bara en timma sedan var salen välfylld med gudstjänstdeltagare och psalmsången ljöd genom lokalen. Nu vilar istället en stillhet över rummet.

-Vi brukar ha vår träff i samband med en gudstjänst. Det kan ge inspiration till samtalet och jag tycker att jag kommer in i en bra stämning, säger Therese Högberg-Lindby. Men varken hon eller någon av de andra kvinnorna menar att de är särskilt flitiga gudstjänstdeltagare. De går någon gång då och då.

När jag går ut i kvällsmörkret och sätter mig i bilen, tänker jag att vi har så olika sätt och behov av att mötas och diskutera vår tro. Här vävs trosfrågor samman med vardagens bestyr och sådant som vi känner behov av att diskutera djupare i en trygg miljö. Kyrkan måste kunna erbjuda en bredd, olika forum och mötesplatser. Denna typ av samtalsform fyller verkligen en viktig funktion för en grupp av våra församlingsbor. Inspirerad av samtalet ger jag mig in i mina egna mer existentiella funderingar medan Vallstena kyrka och lite senare Källunges med sitt märkliga kor passeras som siluetter i den mörka men ljumma vårkvällen.

Bordet är uppdukat och samtalet kan börja. Te och en macka, några böcker och inte mist, ett behov av att få fördjupa ett samtal. Det är samtalsgruppen.

Var finns dessa kyrkoantikvariska skatter?

1

2

4

3

5

Gotlands kyrkor har inventarier av mycket stort konstnärligt värde. Vart finns dessa? Placera dem i rätt kyrka och vinn ett fint pris. Maila ditt svar senast den 1 juni till lars.backman@svenskakyrkan.se Bland dem som svarat rätt så lottar vi ut ett ex av boken Änglar & drakar, en gotländsk kulturskatt, av Sjöstrand, Jonsson och Geijerstam.

Teologiska seminarier hösten 2014

Plats Helge Andshuset
Mässa 08.30 i Domkyrkan
Kaffe 09.15
Föredrag 09.45-12.00

Datum

18 september (obs förlängt till 15.00)

Förmiddag: *Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan* Biskop Sven-Bernhard m fl

Eftermiddag: *Om konst i kyrkorummet*

16 oktober – innehåll meddelas senare

27 november – innehåll meddelas senare

Öppet teologiskt forum

Mariafrombet på Gotland i medeltid och nutid
Med religionshistoriker Maria Herlin Karnell och bildhuggare Linus Alfredsson

Tid: 14 maj kl 19.00

Plats: Helge Andshuset, Norra kyrkogatan 3 i Visby

Alla varmt välkomna!

PERGIS INBJUDER STIFTSTÄVLING I GOLF

Tävlingen är öppen för anställda och förtroendevalda samt pensionerade fd anställda inom svenska kyrkan.

Tävlingen äger rum på Slite GK
den 16 juni 2014 kl 09.00

För mer information samt anmälan gå
in på PERGIS.se

Lars Vernersson Stiftskaptenen 070-5672625

lars.vernersson@svenskakyrkan.se

Välkomna till en trevlig golfdag

Visby stifts kvinnoråd

Inbjuder till Inspirationsdag

Tid: Den 24 oktober kl 13.00

Plats: Tjeltvarkyrkan

Program: Kända herrar väljer psalmer

Samfälligheten Gotlands kyrkor

Församlingsdelegerade

Tid: 20 maj kl 14:00

Plats: Othem bygdegård

Nattskuta 2014

En oas i Visbys nattliv där vi bjuder på vatten och vuxen närvaro. Även i år håller vi till utanför Österport. Öppet 27 juni till och med 2 augusti kl 21.30-03.00

Nattskutan bygger på frivilliga och vi har ett stort behov inför sommaren. Vill du ställa upp en natt eller flera?

Kontakta Stellan Bergström, tfn 0498-40 49 29.
stellan.bergstrom@svenskakyrkan.se

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/visbystift.

Visby stift och Visby domkyrkoförsamling

Stiftstyrelse 2014

22-23 maj
10 september
15 oktober (förstärkt BU)
29 oktober
12 november
17 december

Domkapitel 2014

21 maj
11 juni
10 september
15 oktober
12 november
17 december

Egendomsnämnd 2014

20 maj
9 september
21 oktober
4 november
9 december

Gotlands kyrkvecka 2014

20-24 augusti i Visby

Möt förnyaren Jerker Alsterlund, konstnären Emmanuel Garibay, kontraktsprost Lisa Tegby och många engagerade människor i Svenska kyrkan.

Teologi skapar vi tillsammans.

För sjätte året i rad välkomnar Visby domkyrkoförsamling till Gotlands kyrkvecka. Här samlas människor från hela landet som är engagerade i och för Svenska kyrkan, människor som vill mötas, lära, samtala och fördjupa sitt andaktsliv tillsammans med andra. Många arbetslag väljer att åka tillsammans som en gemensam kick-start på terminen.

Det finns tre huvudinspiratörer under kyrkveckan. Här får du möta Jerker Alsterlund som fått utmärkelsen Årets förnyare för sitt arbete med att göra kyrkliga handlingar lättillgängliga; den filippinske konstnären Emmanuel Garibay som i sitt konstnärskap väljer att avbilda Kristus ur den fattiges perspektiv; Lisa Tegby som reflekterar över vilka utmaningar kyrkan står inför i vår tid.

Under eftermiddagarna erbjuds olika seminarier där du kan fördjupa dig inom områden som intresserar dig. Det kan handla om hur vi möter människor med psykisk ohälsa, hur vi lever upp till beslutet om barnkonsekvensanalys eller att sjunga pilgrimssånger tillsammans. Varje dag finns flera seminarier att välja på. Kyrkveckan startar med en gemensam bussutflykt på onsdagen och avslutas med högmässa i Visby domkyrka på söndagen. För den som vill få ut ännu mer av veckan arrangeras en pilgrimsvandring med KG Hammar som ett förmöte, den 18-20 aug.

ANMÄLAN

Anmäl dig gör du på www.svenskakyrkan.se/gotlandskyrkvecka senast den 22 juni. På hemsidan finns också utförligare information om de möjligheter kyrkveckan erbjuder.

KOSTNAD

Kostnad för deltagande är 1 500 kronor per person. Då ingår utflykt med buffé, alla seminarier, fika samt lunch torsdag-lördag. Kom gärna hela arbetslaget – anmäl ni 5 personer från samma församling tar vi bara betalt för 4.

TID OCH PLATS

Kyrkveckan startar onsdagen den 20 augusti kl 16.00 med en gemensam bussutflykt, avfärd från Österport i Visby. Avslutning med högmässa i Visby domkyrka kl 11.00. Programmet är i Församlingshuset vid domkyrkan och i närliggande lokaler.

**TEMA:
KYRKA
I SAMTIDEN**

Gotlands kyrkvecka är en mötesplats för människor som känner kärlek till och engagemang för Svenska kyrkan. Människor med olika perspektiv som vill samtala om och leva förnyelse.

www.svenskakyrkan.se/gotlandskyrkvecka

Svenska kyrkan

Kalendarium 2014

MAJ

14 Öppet teologiskt forum, Mariafromhet i medeltid och nutid, ssa
16-18 visitation Havdhems församling
19 spindelnätet
20 klockarenätverket, kyrkexkursion
20 träff diakoniassistenter, husmödrar och lokalvårdare
20 egendomsnämnd
20 församlingsdelegerade, ssa
21 diakonträff
21 domkapitel
22-23 stiftsstyrelse
23 fortbildning för musiker
24 barnkördag med Karin Runow
26 Stiftsfullmäktige

JUNI

10 diakonträff
11 domkapitel
12 diakoniassistenter, husmödrar, lokalvårdare
14 ärkebiskop Anders Wejryd lägger ned staven
15 Antje Jackelén vigs till ny ärkebiskop
16 Pergisgolf, ssa
27 Nattskutan öppnar, ssa
29-30 Almedalsveckan

JULI

1-6 forts Almedalsveckan

AUGUSTI

20-22 850-årsjubileum Roma kloster
20-24 Gotlands Kyrkvecka, ssa

SEPTEMBER

7 återöppnande av Boge kyrka
6 pilgrimsvandring längs
St Olofsleden, ssa
9 egendomsnämnd
10 stiftsstyrelse
10 domkapitel
18 teologiskt seminarium
22-26 kyrkomöte

OKTOBER

12 mottagning av ny kyrkoherde i Paris
15 domkapitel
15 stiftsstyrelse (förstärkt BU)
16 teologiskt seminarium
21 egendomsnämnd

24 inspirationsdag Visby stifts
kvinnoråd, ssa
29 stiftsstyrelse

NOVEMBER

2 mottagning av ny kyrkoherde i Florida
4 egendomsnämnd
7-9 visitation Hoburgs församling
12 stiftsstyrelse
12 domkapitel
13 kyrkoherdeforum
17-20 kyrkomöte
25 stiftsfullmäktige
27 teologiskt seminarium
30 mottagning av ny kyrkoherde på Teneriffa

DECEMBER

9 egendomsnämnd
17 stiftsstyrelse
17 domkapitel

JANUARI 2015

13-15 utbildningsdagar diakoner och präster

Karin Hjorth ny ordförande i Rådet för Svenska kyrkan i utlandet i Visby stift

Den 7 april samlades ombud och intresserade till internationell kväll. Sofia Hellenberg berättade fängslande om sina frivilliginsatser på Filippinerna strax efter tyfonen i höstas.

Biskop Sven-Bernhard vittnade om de förnyade kontakterna mellan Svenska kyrkan med IFI-kyrkan på Filippinerna. Därefter var det dags för årsmötesförhandlingar för Internationella rådet i Visby stift resp Rådet för Svenska kyrkan i utlandet i Visby stift. Till ny ordförande i SKUT-rådet valdes Karin Hjorth, Visby. Övriga i rådet är Julius Mehler, Kristina Ahlgren och Martina Å Wollbo. Avgående ordf Lennart Kinnander tackades för sina insatser med en praktfull tulpanbukett.

GÅRDSKORSET

UTGIVARE

Stiftsstyrelsen i Visby stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Biskop Sven-Bernhard Fast.

REDAKTÖRER

Lars Bäckman

lars.backman@svenskakyrkan.se

Rebecca Kinnander

rebecca.kinnander@svenskakyrkan.se

UTGIVNINGSADRÄSS

Helge Andshuset, Box
1334, 621 24 VISBY.

TELEFON 0498-40 49 00

TELEFAX 0498-21 01 03

E-POST visby.stift@svenskakyrkan.se.

HEMSIDA www.svenskakyrkan.se/visbystift

Vi förbehåller oss rätten att korta och lätt redigera insända bidrag.

Omslagsbild: I får barnen hjälpa till att sköta kyrkogården, särskilda redskap har köpts in. Foto Per Mellqvist.

